

KONKURENTSIAMET

Kristen Michal
Peaminister
Riigikantselei

Meie: 17.07.2026 nr 12-1/2026-025-1

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: riigikantselei@riigikantselei.ee

Maksejõuetuse teenistuse korduspöördumine ja ettepanek

Lugupeetav meie riigi peaminister

Austatud härra Michal

Maksejõuetuse teenistus kui sõltumatu ja erapooletu järelevalveorgan on Teie poole pöördunud 23. detsembril 2024 kirjaga nr 12-1/2024-040-1 (vt [Konkurentsiameti avalik dokumendiregister](#)), millele Te ei ole seni sisuliselt vastanud ega tõstatatud probleeme lahendama asunud. Aeg tiksuh, kahju kasvab.

Me leiame, et Eesti ühiskonnas laialdaselt ja kiiresti leviv maksejõuetus võib kujutada riigile sisejulgeoleku ohtu, kui see põhjustab ulatuslikku sotsiaalset, majanduslikku või institutsionaalset ebastabiilsust või võimendab muid julgeolekuriske. Riigi hinnang sellisele ohule sõltub kriisi ulatusest, kestusest ning sellest, kui hästi suudetakse selle mõjusid leevendada.

2026. aasta esimese kuue kuuga on 126 varatu maksejõuetu äriühingu juhtide käitumise tõttu maha jäetud veidi üle 50 miljoni euro võlgu võlausaldajatele, sellest riigi maksuhalduril jäi nendest äriühingutest saamata võlana ligi 6 miljonit. Kordame – üksnes 126 äriühingu juhtimise tulemusena oleme tuvastanud tekitatud kahju 50 miljonit eurot. Eelmisel aastal jätsid 192 varatut maksejõuetut ettevõtet võlausaldajatele kokku tasumata 73,9 miljonit eurot - seda oli omakorda 52% rohkem kui aastal 2024. (vt [Tegevused ja tulemused | Maksejõuetuse teenistus](#)) Lisaks maksis Töötukassa 2025. aastal (aga ka varasematel aastatel) varatute äriühingute töötajatele hüvitistena peale üle ühe miljoni euro aastas (millele lisandub sotsiaalmaks) - see on raha, mida Töötukassa kehtiva õiguse kohaselt raskeid juhtimisvigu teinud äriühingute juhtidelt tagasi nõuda ei saa. Seega Teie isiklikult ja kõik teised ausad maksumaksjad toetavad läbi töötuskindlustusmaksete raskeid juhtimisvigu teinud juhtide ja likvideerijate vastutustundetut käitumist Eestis.

Ühe varatu maksejõuetu ettevõtte kohta jääb täna võlausaldajatel saamata keskmiselt 400 000 eurot. Kolm aastat tagasi oli see keskmine number alla 100 000 euro. See summa on neljakordistunud, kolme aastaga. Mitte ükski Eestis kehtiva õiguse alusel toimiv maksejõuetusega võitlev menetlus (avalik teenus) seda raha mitte ühelegi võlausaldajale tagasi ei too, aga ülekohtu maksavad kinni võlausaldajad ja riigieelarve (*menetlusabi, töötukassa hüvitised, kohus, registripidaja, ajutised haldurid, pankrotihaldurid, usaldusisikud, maksejõuetuse teenistus, politsei- ja piirivalveamet, prokuratuur, rahapesu andmebüroo jt ressursid*). Võlausaldajad ei esita pankrotiavaldusi, sest riigilõiv on 420 eurot ning pankrotimenetluse deposiiti küsivad ajutised haldurid läbi kohtute

keskmiselt 4700 eurot ning nad on nagunii kogu raha juba võlgnikule varem kaotanud.

Tänase st 17.07.2026 seisuga:

- 1) ei ole 35 720 juriidilist isikut ehk 12,5 % esitanud avalikkusele st võlausaldajatele 2024. aasta majandusaasta aruandeid (vt [Aruannete esitamise seis 2024 | e-Äriregister](#)). Kohustuse täitmise tähtaeg oli 30.06.2025 ehk üle 1 aasta tagasi.
- 2) ei ole 81 996 juriidilist isikut ehk 27% esitanud avalikkusele st võlausaldajatele 2025. aasta majandusaasta aruandeid ([Aruannete esitamise seis 2025 | e-Äriregister](#)); seisuga 30.06.2026 oli esitamata aruannete arv üle 112 000 ehk üle 30%.

E-äriregistri statistikaleht ütleb otse: “Pankrotte tuleb ette suhteliselt harva, mistõttu ei ole need numbrid graafikul hästi nähtavad“. See lause peaks kõiki sh Teid jahmatama - vähe pankrotte ei tähenda vähe maksejõuetust, see tähendab, et latentne maksejõuetus on Eestis kontrollimatu. (vt: [MJT 2025 tegevusaruanne 21.04.2026.pdf](#))

Arvestades asjaolu, et reeglina jätab umbes 80% juriidilistest isikutest pankrotiavalduse kohtule esitamata ning arvestades, et umbes 50% juriidilistel isikutel raamatupidamine kas puudub või on jäetud korrektselt pidamata, umbes samapalju jätab majandusaasta aruandeid täielikult esitamata ning arvestades ühe sellise ettevõtte juhi käitumise tulemusena keskmiselt maha jäetavat võlasummat (400 000 eurot), siis võime Äriregistri statistika ja 3,5 aasta töökogemuse pinnalt teatud tingimustel täna järeldada, et Eesti ettevõtlusmaastikul on latentset maksejõuetust (peidetud võlgu) umbes 18 miljardi euro ulatuses. Siia ei ole arvestatud füüsilisest isikust võlgnikud (sh ka juhatuse liige eraisikuna), kelle võlgu sh avalik-õiguslikest nõuetest tulenevaid võlgu kohtud FIMS § 50 lg 2 alusel hetkel massiliselt kustutavad. Seega jääb riigieelarvesse raha laekumata.

Eestis saab kehtiva õiguse kohaselt ajutist juhtimiskeeldu ehk ärikeeldu kohaldada ainult pankroti väljakuulutamisel või pankrotimenetluses. Kohus menetleb hetkel ärikeeldu taotlust üle ühe aasta - see ei mõju raskeid vigu teinud juhtidele. [Ärikeeld ehk ajutine juhtimiskeeld pankrotimenetluses | Maksejõuetuse teenistus](#)

Me hoiatasime Teid ettevõtlusmaastikul toimuvast juba 2024. aasta lõpus ning palusime muuhulgas selgitust Vabariigi Valitsuse seaduses (VVS) jõustuvate muudatuste kohta, et mõista kes maksejõuetusega Eestis tegeleb või tegelema hakkab alates 01.01.2025.

Juhime Teie tähelepanu veelkord asjaolule, et Eesti ettevõtlusmaastikul toimuvate ulatuslike ja süstemaatiliste riskide ennetamise ja ohjeldamisega ning inimeste maksejõuetusega, sh lohkava võlgadest vabastamise poliitikaga ei oma õigust tegelda Eesti riigis mitte ükski ministeerium, sest VVS-s ei ole ühelegi ministeeriumile sellist valitsemisala määratud (VVS § 57 lg 1).

Näiteks VVS § 59 lg 1 puudub mistahes viide raugivatele pankrotimenetlustele, maksejõuetusele kui nähtusele, maksejõuetusvaldkonnale kui tervikule, maksejõuetusvaldkonna poliitika kujundamisele, erinevate seadusandja poolt sätestatud maksejõuetusmenetluste kui avalike teenuste osutamisele ja/või erinevaid maksejõuetusmenetlusi läbiviivate avalik-õiguslike ülesannete täitjatele. Seega justiits- ja digiministeerium seda valdkonda alates 01.01.2025 jõustunu VVS-st tulenevalt *de iure* ei juhi. Lisaks ei leia maksejõuetusvaldkonda ka teiste ministeeriumite valitsemisala puudutavatest vastavatest õigusnormidest VVS-s.

Kui seadusega Vabariigi Valitsuse võimkonda antud küsimus ei kuulu käesoleva ja muude seaduste alusel ühegi ministeeriumi valitsemisalasse, otsustab küsimuse Vabariigi Valitsus (VVS § 57 lg 2). Kui küsimus on mitme ministeeriumi valitsemisalas ning seadusega ei ole ette nähtud lahendavat ministeeriumi, otsustab küsimuse Vabariigi Valitsus (VVS § 57 lg 3). Valitsusasutuste ja muude riigiasutuste kuuluvuse ministeeriumi valitsemisalasse määrab Vabariigi Valitsus, kui seadusest ei tulene teisiti (VVS § 57 lg 4).

Eeltoodust lähtuvalt p a l u m e Teil kui Vabariigi Valitsuse juhil kokku kutsuda enne

järjekordseid riigieelarvestrateegia arutelusid Vabariigi Valitsuse istung, kus käsitletakse Eesti ettevõtlusmaastiku trende ning kiiresti levivat maksejõuetust kui olulist riskitegurit Eesti ühiskonnas. Palume Teil kaasata istungile ka riigikontrolör, kes saab erapooletult ja sõltumatult hinnata a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2026/799, 30. märts 2026, millega ühtlustatakse teatavaid maksejõuetusõiguse aspekte, b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1640, 31. mai 2024, liikmesriikide loodavate mehhanismide kohta rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil finantssüsteemi kasutamise tõkestamiseks, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2015/849 ning c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/1153, 20. juuni 2019, millega kehtestatakse normid, et hõlbustada finants- ja muu teabe kasutamist teatavate kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks või nende eest vastutusele võtmiseks, ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK positiivseid ja negatiivseid mõjusid võlausaldajatele, Eesti ühiskonnale tervikuna ja Eesti riigieelarvele järgnevate aastate jooksul võitlemaks maksejõuetusega.

Koostöös ministeeriumite esindajatega palume Vabariigi Valitsusel kogutud andmete pinnalt läbi analüüsida järgmised riskid:

- 1) Sotsiaalne ebastabiilsus. Kui suur hulk inimesi või ettevõtteid ei suuda täita oma rahalisi kohustusi, suureneb töötus, vaesus ja ebavõrdsus. See võib põhjustada proteste, rahutusi või usalduse vähenemist riigi vastu. Samas FIMS § 50 lg 2 võimaldab läbi Eesti ohjeldamatut võlavabastust.
- 2) Kuritegevuse kasv. Majanduslik surve võib suurendada varavastaseid kuritegusid, pettusi, varimajandust ja organiseeritud kuritegevuse mõju. Samas kriminaalmenetluses kehtib võistlevuse ja territoriaalsuse põhimõte.
- 3) Kriitiliste teenuste häired. Kui makseraskused tabavad olulisi ettevõtteid (*näiteks energia-, transpordi- või tervishoiusektoris*), võivad tekkida probleemid elutähtsate teenuste toimimises.
- 4) Finantssüsteemi ebastabiilsus. Kui maksejõuetus levib hoiu- ja laenuühistutesse, makseasutustesse, pankadesse või teistesse finantsasutustesse, võib see põhjustada krediidikriisi, mis omakorda süvendab majanduslangust. Samas riigi poolt usaldatud menetlejad st pankrotihaldurid näiteks rahapesu tõkestamise protseduure reeglina veel ei oma.
- 5) Usalduse vähenemine riigi institutsioonide vastu. Kui võlausaldajad (inimesed) tajuvad, et riik ei suuda kriisi leevendada või õiglaselt lahendada (tuua raha tagasi), võib see vähendada seaduskuulekust ja suurendada ühiskondlikku polariseerumist.
- 6) Välismõju oht. Majanduslikult pingelises olukorras võib vaenulik välisriik või muu mõjutaja kasutada rahulolematust ära desinformatsiooni levitamiseks või ühiskonna lõhestamiseks.

Lugupidamisega

(digiallkirjastatud)

Signe Viimsalu

Juhataja

Maksejõuetuse teenistus

Maksejõuetuse teenistus on Konkurentsiameti teenindamisel

info@konkurentsiamet.ee

Meediakajastus antud teemal:

- 1) [Signe Viimsalu: 40 000 esitamata aruannet varjavad miljardites eurodes kahju | Majandus | ERR](#)
- 2) [SIGNE VIIMSALU \) Eesti ettevõtluskeskkond on jõudnud punkti, kus eiramine maksab rohkem kui reform](#)
- 3) [SIGNE VIIMSALU \) Teatud võlad ei ole patt, mida peaks andestama – miks Eesti on võlaparadiis?](#)